

Vidzemes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs "AIRI vecākiem" Valmierā

■ Komanda

- Vadītāja
- 2 sociālie darbinieki
- Psihologs

■ Piesaistītie speciālisti

- Psihologi
- Kustību terapeits
- Mākslas terapeits
- Mūzikas terapeits

■ Lokācija:

- Atrašanās vieta – **Valmiera**
- Ģimenēm pietuvināti pakalpojumi (atbalsta grupas, apmācības) – **Taurene, Mazsalaca, Strenči**

Ģimenes statuss	Ģimeņu skaits	Uzņemto bērnu skaits
Audžuģimenes	42 • 29 - ievietoti bērni • 5 - gaida bērnus • 8 - atpūtā	73
Specializētās audžuģimenes	5 • 3 krīzes AĢ • 2 AĢ bērniem ar FT	5
Aizbildņi	14	21
Adoptētāji	12	11
Viesģimenes	0	0
Kopējais skaits:	73	110

Iemesli bērnu aprūpes izbeigšanai audžuģimenēs:

- **12** bērni atgriezti bioloģiskajās ģimenēs
- **2** bērni nodoti aizbildnībā (1 no viņiem palicis aizbildnībā audžuģimenē)
- **4** bērni ir pirmsadopcijas procesā (3 no tiem audžuģimenēs)
- **5** bērnus adoptējusi pati audžuģimene
- **2** pusaudži atgriezti institūcijā (*iemesls – smagi uzvedības traucējumi*)
- **2** bērni pārvietoti uz citu audžuģimeni (*iemesls – smagi uzvedības traucējumi*)
- **6** bērni kļuvuši pilngadīgi

Sadarbība ar pašvaldībām

Audžuģimenes no 14 pašvaldībām: Bērni ģimenēs no 30 pašvaldībām:

1. Valmieras pilsēta
2. Mazsalacas novads
3. Kocēnu novads
4. Burtnieku novads
5. Priekuļu novads
6. Vecpiebalgas novads
7. Cēsu novads
8. Raunas novads
9. Limbažu novads
10. Nītaures novads
11. Līgatnes novads
12. Alojas novads
13. Krimuldas novads
14. Strenču novads

Valmieras pilsēta; Gulbenes novads; Madonas novads; Mazsalacas novads; Vecpiebalgas novads; Cēsu novads; Kocēnu novads; Strenču novads; Burtnieku novads; Beverīnas novads; Rūjienas novads; Priekuļu novads; Siguldas novads; Amatas novads; Līgatnes novads; Krimuldas novads; Inčukalna novads; Salacgrīvas novads; Smiltenes novads; Raunas novads

Rīgas pilsēta; Jūrmalas pilsēta

Jelgavas novads; Olaines novads; Jēkabpils novads

Ogres novads; Lielvārdes novads

Kuldīgas novads; Talsu novads; Ventspils novads

Apmācību veids	Apjoms/rezultāts	Valsts €	Pašvald. €	SOS €
Potenciālajām audžuģimenēm	2 grupas - 8 AĢ	X		
Potenciālajām specializētajām audžuģimenēm	3 krīzes AĢ 1 AĢ bērniem ar FT	X		X
Potenciālajiem adoptētājiem	9 (3 personas un 6 laulātie)	X		X (izvērtējums)
Audžuģimeņu tālākapmācība (3 Valmiera, 1 Taurene) • Pusaudžu attīstība un traumatizētu pusaudžu piesaistes veicināšana • Riskam pakļauto bērnu attīstības vajadzību apmierināšana, pašapziņa • Disciplinēšana ar mērķi aizsargāt, aprūpēt un apmierināt attīstības vajadzības	4 grupas – 50 AĢ	X		X

Apmācību laikā nodrošināts bērnu pieskatīšanas pakalpojums.

Atbalsta pakalpojumi 2019.gadā

Pakalpojuma veids	Ģimeņu skaits, kas saņēmuši pakalpojumu	Valsts €	Pašvald. €	SOS €
Atbalsta grupas (2 Valmierā, 1 Strenčos, 1 Mazsalacā)	4 grupas, 42 dalībnieki	X		
Psihologu konsultācijas visām ģimenēm	17 ģimenes	X		
Sociālā darbinieka konsultācijas , t.sk., aizbildņiem un adoptētājiem	34 ģimenēm dzīves vietā, 66 ģimenēm vairākkārtējas konsultācijas centrā vai telefoniski	X		X
Citu speciālistu konsultācijas	4 ģimenes			X
Bērnu saskarsmes organizēšana ar bioloģisko ģimeni	7 ģimenes	X		
Citas aktivitātes - Audžuģimeņu saiets - Vasaras nometnes bērniem - Mantiskie ziedojumi un dāvanas svētkos	Tiek piedāvāts visām ģimenēm			X

Svarīgie aspekti:

- **Sadarbība** ar bāriņtiesām, sociālajiem dienestiem, izglītības iestādēm;
- Konsultēšana un atbalsts **ģimenes mājas vidē**;
- **Starpprofesionāļu un starpinstitūciju sanāksmju** iniciēšana problēmsituāciju risināšanai;
- Nodrošināta iespēja bērniem un ģimenēm iesaistīties **brīvā laika un atpūtas pasākumos**.

Izaicinājumi:

- Lai kvalitatīvi un individuāli sniegtu atbalstu ģimenei, nepieciešams **liels laika un cilvēkresursu** ieguldījums;
- Valsts noteiktais speciālistu atlīdzības apmērs **nav atbilstošs tirgus situācijai**;
- **Atelpas brīdis** audžuģimenēm.

SOS BĒRNU
CIEMATĪ
LATVIJĀ

Mūsu ģimenes saietā Ratniekos

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Gulbenes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs “AIRI vecākiem”

■ Komanda

- Vadītāja
- 2 sociālie darbinieki
- Psihologs
- Sekretāre (*NVA projekts personām ar invaliditāti*)

■ Piesaistītie speciālisti

- Psihologi
- Fizioterapeits

■ Lokācija:

- Atrašanās vieta – **Gulbene**
- Ģimenēm pietuvināti pakalpojumi (atbalsta grupas, apmācības, psihologa un sociālā darbinieka konsultācijas) – **Lubāna, Madona, Melnbārži (Zosēni), Ranka, Balvi, Viļaka, Tilža**

Ģimenes statuss	Ģimeņu skaits	Uzņemto bērnu skaits
Audžuģimenes	35 • 32 - ievietoti bērni • 3 - gaida bērnus	61
Specializētās audžuģimenes	2 krīzes AĢ (gaida statusu)	
Aizbildņi	57 (apmēram puse radnieciskie aizbildņi)	84
Adoptētāji	6	0
Viesģimenes	0	0
Kopējais skaits:	100	145

Sadarbība ar pašvaldībām

Audžuģimenes no 6 pašvaldībām:

1. Gulbenes novads
2. Jaunpiebalgas novads
3. Balvu novads
4. Madonas novads
5. Alūksnes novads
6. Rugāju novads

Bērni ģimenēs 22 pašvaldībām:

Gulbenes novads; Kocēnu novads; Madonas novads; Lubānas novads; Limbažu novads; Aknīstes novads; Valkas novads; Alūksnes novads; Valmieras pilsēta; Rugāju novads; Vecpiebalgas novads; Rēzeknes novads; Cesvaines novads

Rīgas pilsēta; Stopiņu novads; Ogres novads; Jēkabpils novads; Bauskas novads

Daugavpils pilsēta; Daugavpils novads

Kandavas novads; Kuldīgas novads

Atbalsta pakalpojumi 2019.gadā

Pakalpojuma veids	Ģimeņu skaits, kas saņēmuši pakalpojumu	Valsts €	Pašvald €	SOS €
Atbalsta grupas (Lubāna, Madona, Melnbārži (Zosēni), Ranka, Balvi, Viļaka, Tilža)	8 atbalsta grupas; visas ģimenes	X		
Psihologu konsultācijas visām ģimenēm	31 ģimenei	X		X
Sociālā darbinieka konsultācijas , t.sk., aizbildņiem un adoptētājiem	Visas AĢ, visi adoptētāji, puse no aizbildņiem	X		X
Bērnu saskarsme ar bioloģisko ģimeni	16 ģimenes	X		
Aktivitātes - Vasaras nometnes bērniem - Mantiskie ziedojumi, dāvanas svētkos, teātra, pasākumu biļetes - Lekcijas audžuģimenēm - Robotika bērniem - Jauktās atbalsta grupas (Theraplay metode)	Tiek piedāvāts visām ģimenēm			X
Apmācības - Sākotnējās AĢ/adoptētāju apmācības - Krīzes audžuģimeņu apmācības - Pilnveides mācības (Gulbene, Ranka, Vecpiebalga)	2 grupas: 11 AĢ un 6 adopt. 1 grupa – 2 krīzes AĢ 3 grupas - visas audžuģimenes	X		X

Aizbildņa profils:

- Konfliktējošas attiecības ar aizbildnībā esošu pusaudzi;
- Grūtības disciplinēt, noteikt robežas;
- Grūtības izprast bērna pagātnes pieredzes ietekmi uz šī brīža uzvedību;
- Izpratnes trūkums par pusaudžu vecumposmu;
- Grūtības veidot kontaktu ar bērna bioloģiskajiem vecākiem;
- Trūkst izpratne par bērna emocionālajam vajadzībām;
- Vēlas, lai bērns ir pateicīgs par rūpēm.

Bērna profils:

- Neattaisnoti kavējumi skolā, nesekmīgas atzīmes, grūtības mācībās;
- Konfliktējošas attiecības ar aizbildni, agresīva uzvedība gan izglītības iestādē, gan mājās;
- Emociju noliegšana, grūtības izprast savas emocijas;
- Likumpārkāpumi, klaiņošana;
- Uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroms, kavēta attīstība;
- Melošana, trauksme, histērijas lēkmes, pazemināts pašvērtējums;
- Suicidālas domas un suicīda mēģinājumi, pašdestruktīva uzvedība;
- Depresija, sāras;
- Esot bioloģiskajā ģimenē cietuši no vardarbības - fiziskas, emocionālas, seksuālās, novārtā pamešanas.

- **Nesamērīgi augsta sociālā darbinieka noslodze - 46** audžuģimenes uz 1 soc.darbinieku, taču praksē sociālais darbinieks strādā ar visām mērķa grupām un to finansē Centrs no saviem līdzekļiem. Nepieciešamība iekļaut valsts apmaksāto pakalpojumu grozā **sociālā darbinieka konsultācijas aizbildņiem, adoptētājiem un viesģimenēm;**
- Nepieciešama valsts finansēta **obligāta apmācību programma aizbildņiem;**
- **Sadarbība** ar izglītības iestādēm un sociālajiem dienestiem; sadarbības partneru (BT, SD, izglītības iestāžu) **kopīga apmācība.**

**Kāpēc aizbildņiem, salīdzinot ar audžuģimenēm,
ir tik niecīgs atbalsts?**

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Grūtības pārvaram sadarbojoties

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Zemgales ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs “AIRI vecākiem” Bauskā

■ Komanda

- Vadītāja
- Sociālais darbinieks
- Psihologs

■ Piesaistītie speciālisti

- Psihologi
- Neirologs
- Bērnu psihiatrs
- Alergologs
- Montessori pedagogs

■ Lokācija:

- Atrašanās vieta – **Bauska**
- Individuālas speciālistu konsultācijas ģimenes mājās vidē – **Vecumnieku novads (Valle), Lietuvas pierobeža (Brunava, Dāviņi), Rundāles novads**

Ģimenes statuss	Ģimeņu skaits	Uzņemto bērnu skaits
Audžuģimenes	10 (visās ievietoti bērni)	37
Specializētās audžuģimenes	1 AĢ bērniem ar FT (gaida statusu)	2
Aizbildņi	28	52
Adoptētāji	2	3
Viesģimenes	0	0
Kopējais skaits	41	89

Konstatējot pārkāpumus, pēc Centra darbinieku iniciatīvas, 2 audžuģimenēm tika izbeigts audžuģimenes statuss.

Sadarbība ar pašvaldībām

- **Audžuģimenes no 4 pašvaldībām:**

- Bauskas novads – 6,
- Vecumnieku novads – 3,
- Rundāles novads – 1,
- Tērvetes novads – 1

- **Bērni ģimenēs no 10 pašvaldībām:**

- Bauskas novads;
- Rundāles novads;
- Salas novads;
- Vecumnieku novads;
- Auces novads;
- Valmieras pilsēta;
- Brocēnu novads;
- Salaspils novads
- Rīga;
- Jelgava.

- **Apmācības:**
 - 3 grupas (Bauskā, Vecumniekos un Iecavā) - interesentiem, kuri izskata iespēju kļūt par uzņemošo ģimeni – *AIRI vecākiem* (27 st.);
 - 3 grupas (Bauskā, Vecumniekos un Iecavā) - pilnveides mācības esošām audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem;
 - 2 grupas Bauskā *AIRI speciālistiem* – bāriņtiesu un sociālo dienestu darbiniekiem no Rundāles, Bauskas, Vecumniekiem, Iecavas;
- **Specialistu konsultācijas:** Montessori pedagogs, psihiatrs, neirologs u.c.
- **Atbalsta grupa** Bauskā;
- **2 izglītojošas lekcijas** audžuģimenēm un aizbildņiem;
- **2 atbalsta grupas jauniešiem** skolas brīvlaikos;
- **2 radošo dienu pasākumi** (katrs 3 dienas): 1) audžuģimenēm ar bērniem un 2) pusaudžiem;
- **3 pieredzes apmaiņas pasākumi ar Lietuvu:** 1) audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem un 2) BT un SD speciālistiem.

- Audžuģimeņu **piesaiste**;
- Audžuģimeņu **izvērtējums** – abiem vecākiem;
- Audžuģimeņu lietā iekļaujamās **informācijas lietderīgums**;
- Akūta nepieciešamība pēc audžuģimeņu **specializācijas pusaudžu aprūpē**.

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Atbalsts nepieciešams arī pašiem stiprākajiem

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Rīgas ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs “AIRI vecākiem”

■ Komanda

- Vadītāja
- 2 sociālie darbinieki
- 3 psihologi

■ Piesaistītie speciālisti

- 5 psihologi;
- 3 psihoterapeiti;
- 2 psihiatri;
- 1 narkologs;
- 1 jurists

■ Lokācija:

- Atrašanās vieta – **Rīga**
- Atbalsta grupa – **Ikšķile**

Atbalsta centrs nodrošina atbalsta pakalpojumus mērķgrupām no **Rīgas pilsētas** un tai pieguļošajiem novadiem:

- Carnikavas novads
- Ikšķiles novads
- Salaspils novads
- Mārupes novads
- Babītes novads
- Jūrmalas novads
- Ķekavas novads
- Baldones novads
- Mālpils novads
- Olaines novads
- Ogres novads
- Saulkrastu novads
- Dobeles novads

Vispārīgā vienošanās ar Rīgas Sociālo dienestu **par sociālā atbalsta un konsultatīvās programmas nodrošināšanu audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem.**

- Rīgas pašvaldības finansēts pakalpojums tiek nodrošināts:
 - Rīgas pašvaldības audžuģimenēm un ģimenēm, kurās ievietoti Rīgas pašvaldības bērni, un viņu ģimenes locekļiem;
 - Aizbildņu ģimenēm un viņu ģimenes locekļiem;
 - Rīgas pašvaldībā deklarētām adoptētāju ģimenēm līdz 2 gadiem pēc adopcijas apstiprināšanas tiesā;
 - Bērniem, kuri atrodas aizbildnībā vai audžuģimenēs, vecākiem, kuri vēlas atgūt aizgādības tiesības.

Rīgas pašvaldība finansē:

- **Speciālistu konsultācijas** audžuģimenēs ievietotajiem bērniem un ģimenes bioloģiskajiem bērniem;
- **Sociālā darbinieka konsultācijas aizbildņiem un adoptētājiem**, speciālistu konsultācijas aizbildnībā esošajiem bērniem, adoptētajiem bērniem, minēto ģimeņu bioloģiskajiem bērniem un ģimenes locekļiem;
- Sociālā darbinieka **patronāžu** dzīvesvietā, konsultāciju krīzes situācijā dzīvesvietā – aizbildņiem;
- Izglītojošos **seminārus** aizbildņiem un adoptētājiem;
- Tikšanās organizēšanu ar **bioloģisko ģimeni** – aizbildņiem.

Ģimenes statuss	Ģimeņu skaits	Uzņemto bērnu skaits
Audžuģimenes	22 • 17 - ievietoti bērni • 5 - gaida bērnus	29
Specializētās audžuģimenes	1 AĢ bērniem ar FT	1
Aizbildņi	71	81
Adoptētāji	6 (45)	11
Viesģimenes	1	
Kopējais skaits	101	122

66 aizbildņi un **7** audžuģimenes ar Rīgas Sociālā dienesta nosūtījumu.

- **Apmācības “AIRI vecākiem”** - 7 apmācību grupas potenciālajiem audžuģimenēm un adoptētājiem (1 grupā ir no 12 līdz 20 dalībniekiem);
- **Audžuģimeņu un aizbildņu apmācības** - 4 apmācību grupas (Pirmsskolas vecuma bērnu attīstība; Skolas vecuma bērnu attīstība; Bērna pozitīvas pašapziņas veicināšana; Pozitīva disciplinēšana)
- Atbalsta grupas - rīta un vakara atbalsta grupas, ar un bez pieaicinātiem speciālistiem;
- Sniegtas 918 speciālistu konsultācijas - pieprasītākie speciālisti: psihologs, psihoterapeits, bērnu psihiatrs;
- **Īslaicīgā bērnu pieskatīšana** apmācību un atbalsta grupu laikā;
- Audžuģimenēs un aizbildnībā esošajiem bērniem nodrošināta **saskarsme ar bioloģisko ģimeni**;
- **Dalība starpinstitucionālās sanāksmēs** - gan RSD, gan skolu, gan BT organizētās, gan arī pats centrs organizē šādas sanāksmes.

Svarīgie aspekti:

- Nozīmīgs atbalsts un resurss – **centra veiksmīga sadarbība ar RSD** (11 teritoriālie centri);
- Pašvaldības finansējums **bērniem un pārējiem audžuģimenes vai aizbildņa ģimenes locekļiem.**

Izaicinājumi:

- Pašvaldības prasības centra pakalpojuma **dokumentēšanai** ievērojami palielina darba apjomu;
- Vāja **aizbildņu motivācija** saņemt atbalsta pakalpojumus.

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Komandas darbā ir spēks

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Kurzemes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs “AIRI vecākiem” Kuldīgā

■ Komanda

- Vadītāja
- Sociālais darbinieki
- Psihologs
- Sekretāre (*NVA projekts*)

■ Piesaistītie speciālisti

- Psihologi

■ Lokācija:

- Atrašanās vieta – **Kuldīga**
- Ģimenēm pietuvināti pakalpojumi (atbalsta grupas, apmācības, psihologa un sociālā darbinieka konsultācijas) – **Talsi, Aizpute, Saldus, Ventspils, Brocēni**

Ģimenes statuss	Ģimeņu skaits	Uzņemto bērnu skaits
Audžuģimenes	27 • 19 - ievietoti bērni • 8 - gaida vai neuzņem bērnus	28
Aizbildņi	46	66
Adoptētāji	13	1
Viesģimenes	0	0
Kopējais skaits	86	95

Sadarbība ar pašvaldībām

Audžuģimenes no 10 pašvaldībām:

- Kuldīgas novads;
- Talsu novads;
- Rojas novads;
- Ventspils novads;
- Saldus novads;
- Kandavas novads;
- Pāvilostas novads;
- Dundagas novads;
- Aizputes novads;
- Skrundas novads.

Bērni ģimenēs no 12 pašvaldībām:

- Talsu novads;
- Ventspils novads;
- Aizputes novads;
- Saldus novads;
- Kuldīgas novads;
- Rojas novads;
- Rīga;
- Beverīnas novads;
- Salacgrīvas novads;
- Olaines novads;
- Bauskas novads;
- Baltinavas novads.

- **3 potenciālo audžuģimeņu un adoptētāju grupas** – sagatavotas 24 audžuģimenes un 16 adoptētāji;
- Atbalsta grupas tuvāk mērķgrupas dzīvesvietai - **7 atbalsta grupas**: Kuldīgā, Aizputē, Saldū, Brocēnos, Talsos, Ventspilī;
- **Bērnu pieskatīšanas** pakalpojums atbalsta grupu laikā;
- Ikgadējās **zināšanu pilnveides apmācības** audžuģimenēm *”Disciplinēšana ar mērķi aizsargāt, aprūpēt un apmierināt attīstības vajadzības”* – **2 grupas**: Kuldīgā un Talsos;
- Programmas **“AIRI speciālistiem”** apmācības Kuldīgas bāriņtiesas darbiniekiem.

- **Sociālā darbinieka konsultācijas** un atbalsts aizbildņiem un viņu bērniem;
- Labdarības pasākums “**Palīdzi man uzplaukt**” līdzekļu piesaistei ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu atbalstam;
- **Radošas un izglītojošas aktivitātes** ārpusģimenē esošajiem bērniem;
- Diennakts **vasaras nometne** audžuģimenēs un aizbildņu ģimenēs esošajiem bērniem.

■ **Sadarbības ar sociālajiem dienestiem**

Iespējas:

- Organizēt starpinstitucionālās sanāksmes, ievietojot bērnu (centrs – bāriņtiesa - sociālais dienests);
- Vienoties ar iesaistītajām pusēm par sadarbības regularitāti, vadoties pēc IAP uzstādītajiem mērķiem un uzdevumiem.

■ **Atbalsta centru metodiska vadība**

Iespējas:

- Nepieciešama vienota darba metodika, kritēriji un vadlīnijas;
- Organizēt kopīgas apmācības, seminārus visiem 16 atbalsta centriem un pārējām iesaistītajām institūcijām.

SOS BĒRNU
CIEMATĪ
LATVIJA

Palīdzi man paveikt pašam

